

بسم الله الرحمن الرحيم

حلال و حرام در سنت همانند حلال و حرام در قرآن است!

(ترجمه)

از مقدم بن معدی کرب، روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«أَلَا هَلْ عَسَى رَجُلٌ يَبْلُغُهُ الْحَدِيثُ عَنِّي وَهُوَ مُتَكَيٍّ عَلَى أَرِيكَتِهِ، فَيَقُولُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ كِتَابُ اللَّهِ، فَمَا وَجَدْنَا فِيهِ حَرَامًا حَرَّمَاهُ، وَإِنَّ مَا حَرَّمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ كَمَا حَرَّمَ اللَّهُ»

ترجمه: آگاه باشید! چه بسا مردی باشد که حدیثی از من به او برسد، در حالی که بر تخت خود تکیه داده است، پس بگوید: میان ما و شما کتاب الله است؛ هرچه را در آن حلال یافتیم، حلال می‌شماریم، و هرچه را در آن حرام یافتیم، حرام می‌شماریم. بدانید! آنچه را رسول الله صلی الله علیه وسلم حرام کند، همانند چیزی است که الله سبحانه و تعالی حرام کرده است.

پس از بررسی مناسبت این حدیث روشن شد که این سخن رسول الله صلی الله علیه وسلم در غزوه خیبر گفته شده است. رسول الله صلی الله علیه وسلم در آن روز به یارانش برخی دستورها و اوامر داد و چیزهایی را -به خاطر شرایط جنگ- به طور موقت بر آنان حرام نمود. اما بعضی از صحابه به این دستور گوش ندادند و حتی وقتی خیبر فتح شد، کارهایی کردند که خلاف دستور رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم بود؛ از جمله، خره‌های یهود را کشتند و وارد خانه‌هایشان شدند. صاحب خیبر (حاکم یهودی) نزد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم شکایت آورد. رسول الله صلی الله علیه و سلم از سرپیچی آنان از فرمان خود و این تجاوزات خشمگین شد و دستور داد همه را جمع کنند تا به آنان بیاموزد که اطاعت از او، هم در قرآن و هم در غیر قرآن لازم است، زیرا وحی تنها در قالب قرآن بر او نازل نمی‌شد.

و اما تعبیر «در حالی که بر تخت خود تکیه داده است» برای آن بود که رسول الله صلی الله علیه وسلم به واقعه‌ای اشاره می‌کرد که معترضان از میان ثروتمندان بودند و با بی‌اعتنایی به سخنان او واکنش نشان می‌دادند.

ای مسلمانان! از این حدیث درمی‌یابیم که تنها بسنده کردن به نص صریح قرآن کافی نیست، زیرا بسیاری از اوامر رسول الله صلی الله علیه وسلم برای تبیین و توضیح قرآن نازل شده است. همچنین، آنچه میان صحابه و رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم رخ داد، پیامی برای ماست: اینکه بر ما لازم است از آن حضرت صلی الله علیه وسلم در گفتار و کردار اطاعت کنیم، سنتش را به‌راستی بگیریم و در زندگی پیاده نماییم؛ همان‌گونه که رسول الله صلی الله علیه وسلم برای تغییر واقعیت مکه عمل کرد، ما نیز باید همان راه را برویم، نه اینکه روش تغییر را بر اساس هوای نفس خود بسازیم.

پروردگارا! ما را به خلافتی راشده، به طریقه نبوت زودتر برسان؛ خلافتی که پراکندگی مسلمانان را به اتحاد برساند و رنج‌ها را از آنان برطرف سازد. پروردگارا! زمین را با نور چهره‌ی کریم خود روشن گردان. اللهم! آمین، آمین.

مترجم: عبدالله جاهد